

nordeamarketsriskadviso
rynordeamarketsriskadvi
sorynordeamarketsriskad
visorynordeamarketsrisk
advisorynordeamarketsri

Sarpsborg Kommune

Finansrapport, 31.12.2015

Oppsummering

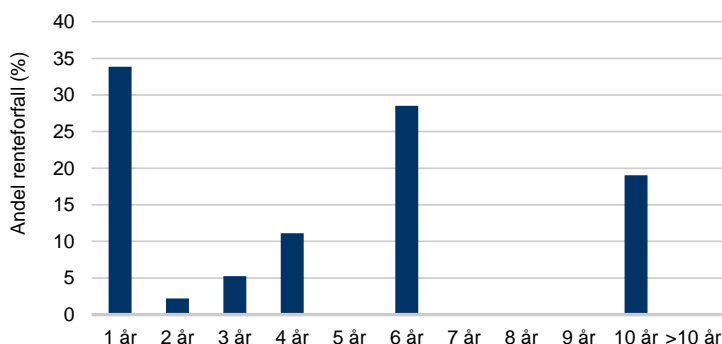
Makro og rente

- Året har begynt med et fall i norske renter langs hele kurven. I den korte delen av kurven prises det på det meste inn nærmere to rentekutt fra Norges Bank. Det er i tråd med vår prognose. Markedet ser i midlertidig for seg at Norges Bank i stor grad er ferdig med rentekuttene før sommeren. Vi tror det kan ta lenger tid og venter ett rentekutt i mars og ett til høsten
- Lange renter har falt tilbake og er i nærheten av de rekordlave nivåene fra januar i fjor. De lange rentene har potensiale til å komme opp på forventninger om at renten kan normaliseres en gang i fremtiden. Det er dette man som låntager bør sikre seg mot, hvor dagens nivåer kan anses som attraktive.
- Markedsprisingen taler for at låntager har mye flytende rente sammen med en lav andel fast i den lange delen av kurven. Risikoen er fortsatt på nedsiden i korte renter mens potensiale for store bevegelser opp er størst i den lange delen av kurven.

Sammendrag

- Denne rapporten gir en oppdatert analyse per 31.12.2015 av kommunens finansportefølje.
- Gjennom 2015 ga plasseringene, totalt sett, tilfredsstillende avkastning.
- Noe økt renteeksponert gjeld siden forrige rapport er med på å redusere andel fastrente og gjennomsnittlig rentebindingstid.

Forfallstruktur rentebinding (vektet gjennomsnitt)

Gjeldsporteføljen
4095mNOK

Gjennomsnittlig rente
3,23%

Gjennomsnittlig rentebindingstid
4,19 år

Andel fastrente
57%

Plasseringer

Kortsiktig likviditet

	Markedsverdi 31.12.2015	Rente/avkastning i perioden	Avkastning i % (p.a)	Avkastningsmål	Andel
Bankinnskudd	420 025 598	18 915 980	1,87%		60,79 %
Pengemarkedsfond	113 369 145	2 637 268	1,50%	60 basispunkter	16,41 %
Obligasjonsfond	157 578 580	781 159	0,16%	utover ST1X	22,81 %
Sum	690 973 323	22 334 407	1,42%	1,47%	100%

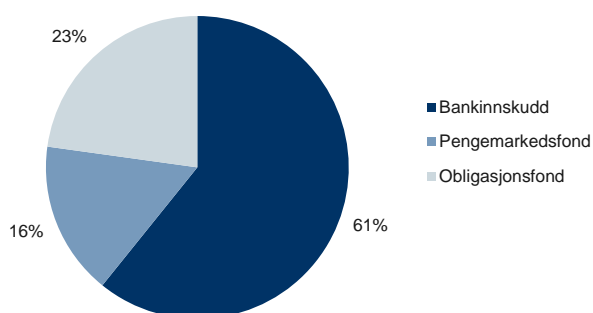
Plassering	Aktivklasse	Markedsverdi per 01.01.2015	Transaksjon	Markedsverdi per 31.12.2015	Avkastning i perioden
Driftskonto - Danske Bank	Bankinnskudd	58 715		0	537
Driftskonto - DnB NOR	Bankinnskudd	40 428		92 016	77
Konsernkonto - Nordea	Bankinnskudd	366 153 078		352 954 014	16 397 376
Skattetrekkkonto Nordea	Bankinnskudd	74 300 864		66 979 568	1 174 089
Plasseringskonto - Sparebank 1 Østfold Akershus	Bankinnskudd	101 450 410	-101 450 410	0	1 343 901
Pluss Likviditet II	Pengemarkedsfond	210 731 877	-100 000 000	113 369 145	2 637 268
Danske Invest Norsk Obligasjon Institusjon	Obligasjonsfond	186 529 597	-100 000 000	87 588 596	1 058 998
Nordea Norsk Kredittobligasjon 1	Obligasjonsfond	20 267 823	50 000 000	69 989 984	-277 839
Sum		959 532 792	-251 450 410	690 973 323	22 334 407

Langsiktig likviditet

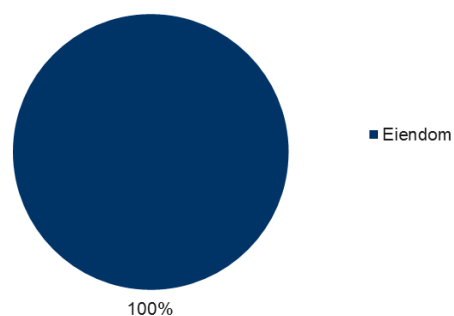
	Markedsverdi 31.12.2015	Rente/avkastning i perioden	Avkastning i % (p.a)	Avkastningsmål	Andel
Eiendom	8 712 500	400 264	3,44%	150 basispunkter utover ST1X	100%
Sum	8 712 500	400 264	3,44%	2,37%	100%

Plassering	Aktivklasse	Markedsverdi per 01.01.2015	Transaksjon	Markedsverdi per 31.12.2015	Avkastning i perioden
NLI Eiendomsinvest AS	Eiendom	8 117 296	0	8 712 500	595 204
Sveareal AS	Eiendom	3 515 760	-3 320 820	0	-194 940
Sum		11 633 056	-3 320 820	8 712 500	400 264

Fordeling av kortsiktig likviditet

Fordeling av langsiktig likviditet

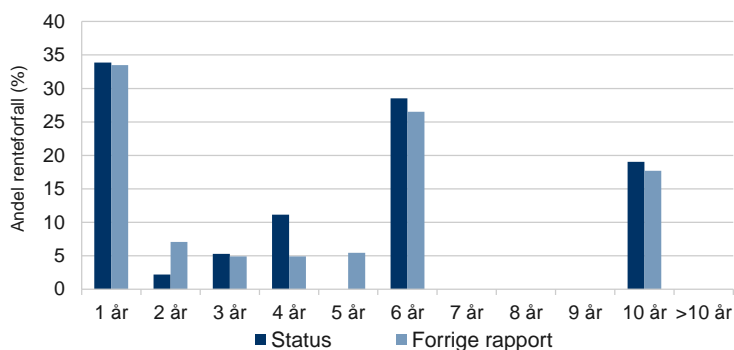
Nåværende situasjon

Investeringslån

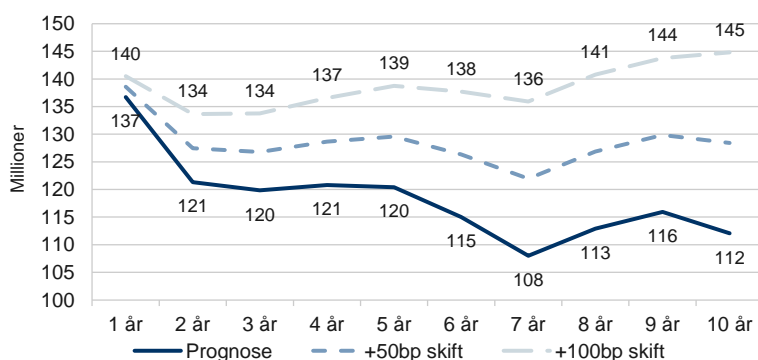
Nøkkeltall

	Status	Forrige Rapport
Analysedato	31/12/2015	31/08/2015
Lånevolum	3 417 400 000	3 675 700 000
Renteekspontert gjeld	1 709 400 000	1 633 500 000
Gjennomsnittlig rente (%)	3,46	3,44
Gjennomsnittlig løpetid for utestående gjeld (år)	4,90	5,48
Rentebindingstid, renteekspontert gjeld (år)	7,80	8,42
Andel renteekspontert gjeld sikret med fastrente	132%	150%
Forventet rentekostnad kommende år	136 700 000	137 600 000
Kortsiktig rentefølsomhet (100bp skift)	3 800 000	8 100 000
Forventet snittrente kommende år (%)	4,00	3,74

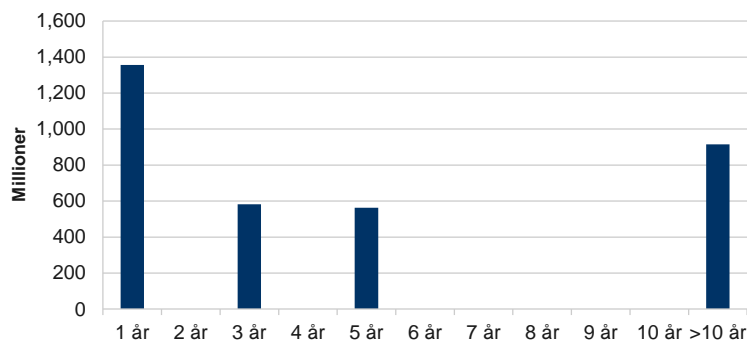
Forfallsstruktur rentebinding (vektet gjennomsnitt)

Langsiktig rentekostnadsprognose

Forfallsprofil for nåværende gjeld

Kommentar

Renteekspontert gjeld er noe økt siden forrige rapport. Dette er med å redusere andel fastrente og gjennomsnittlig rentebindingstid. Samtidig har noen eksisterende sikringer nå under 1 år igjen til forfall og teller derfor ikke med i andel fastrente. Andel fastrente og gjennomsnittlig rentebindingstid er utenfor gjeldene finansreglement.

Kommentar

Grafen gir en oversikt over rentebindingsforfall den kommende tiårsperioden. 34 % av investeringslånene har renteforfall kommende år og regnes således som flytende. Søylen viser størrelsen og lengden på dagens fastrenteavtaler (mørkeblå) samt ved forrige rapport (lyseblå).

God spredning i renteforfallene innebærer generelt lavere renterisiko.

Kommentar

Rentekostnadsprognosen bygger på antagelser om at nåværende renteportefølje opprettholdes, der lån med fast rente refinansieres til flytende rente pluss 20bp ved forfall. Potensielle nye lån er ikke tatt med i betraktning. Grafen viser at hvis rentekurven umiddelbart øker med 100bp vil det føre til at rentekostnadene øker med 3,8mNOK.

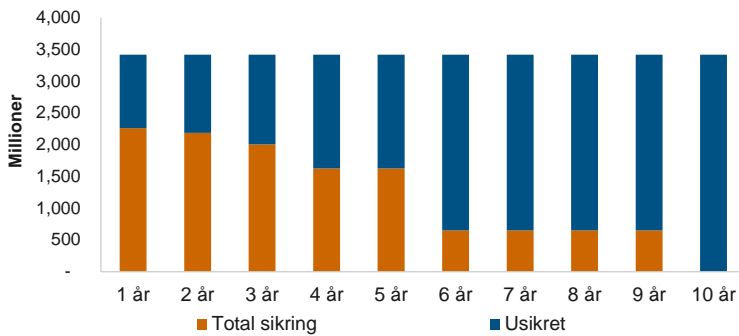
Kommentar

1356mNOK refinansieres løpende i sertifikatmarkedet. Disse lånene gir normalt sett en lavere rente enn andre lån grunnet den økte refinansieringsrisikoen. Forfallet i 3- og 5-årssegmentet obligasjonslån, og i segmentet over 10 år ligger lån fra Kommunalbanken.

Nåværende situasjon

Investeringslån

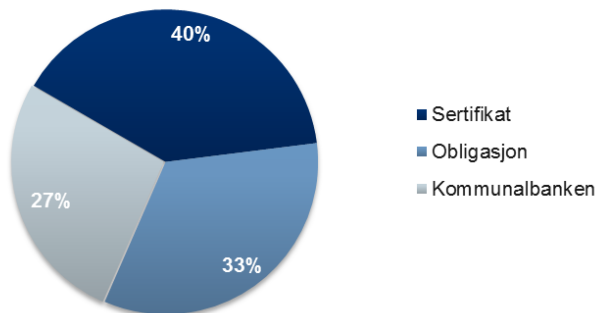
Dagens lånevolum og utvikling i sikringsgrad fremover

Kommentar

Grafen viser utviklingen i lånevolum og fordelingen mellom fast og flytende gjeld. Sarpsborg Kommune har ikke definert noen nedre grense for fastrenteandel.

Lånegjeld fordelt på ulike utstedere

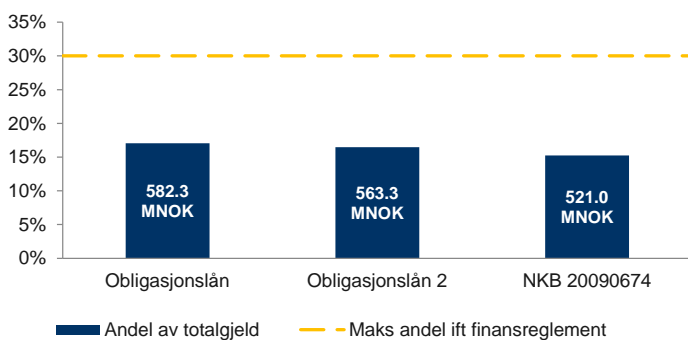

Kommentar

Kakediagrammet gir en oversikt over hvor mye gjeld kommunen har fordelt på ulike utstedere.

40 % av finansieringen kommer fra sertifikatmarkedet som utgjør den største finansieringskilden. Dette bør sees opp mot kontantbeholdningen til kommunen. Dersom et sertifikatlån ikke lykkes å refinansiere vil Sarpsborg ha tilstrekkelig med kontanter til å håndtere dette.

Enkeltlån som andel av total gjeld

Kommentar

Tabellen viser hvor mye de tre største enkeltlånene utgjør som andel av totalgjeld.

Kommunen har ingen lån som overstiger gjeldende finansreglement hva gjelder størrelse på enkeltlån.

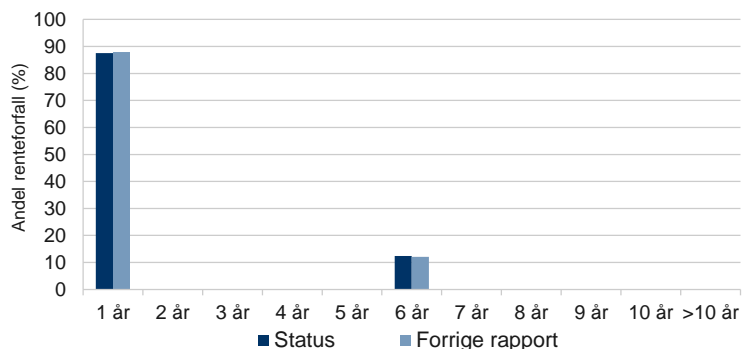
Nåværende situasjon

Formidlingslån

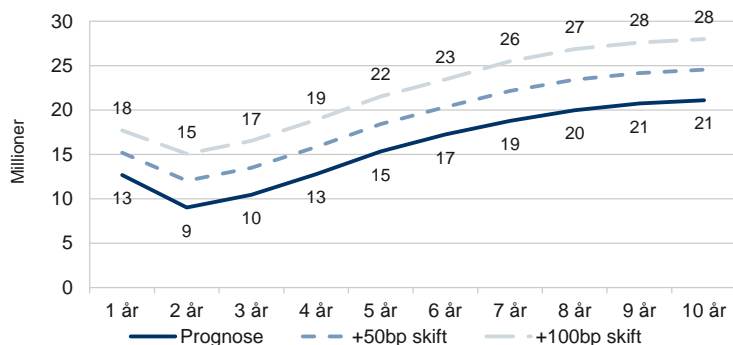
Nøkkeltall

	Status	Forrige Rapport
Analysedato	31/12/2015	31/08/2015
Lånevolum	677 786 593	705 400 000
Gjennomsnittlig rente (%)	2,09	2,09
Gjennomsnittlig rentebindingstid (år)	0,67	0,68
Gjennomsnittlig løpetid for utestående gjeld (år)	11,92	14,55
Forventet rentekostnad kommende år	12 700 000	13 100 000
Andel fastrente	12%	12%
Kortsiktig rentefølsomhet (100bp skift)	5 043 336	4 800 000
Forventet snittrente kommende år (%)	1,87	1,86

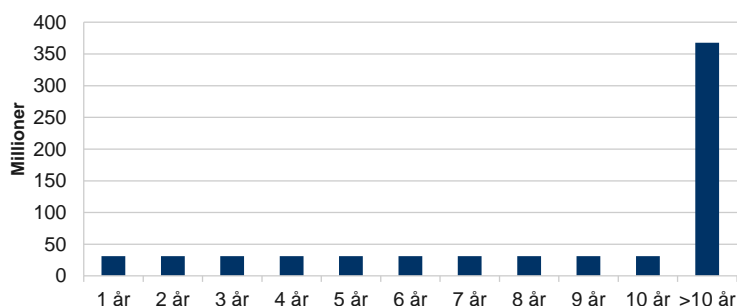
Forfallsstruktur rentebinding (vektet gjennomsnitt)

Langsiktig rentekostnadsprognose

Forfallsprofil for nåværende gjeld

Kommentar

Ingen store endringer siden sist.

Kommentar

Grafen gir en oversikt over rentebindingstid forfall den kommende tiårsperioden. 88 % av porteføljen har renteforfall kommende år og regnes således som flytende. Søylene viser størrelsen og lengden på dagens fastrenteavtaler (mørkeblå), samt ved forrige rapport (lyseblå).

Kommentar

Rentekostnadsprognosen bygger på antagelser om at nåværende låneportefølje opprettholdes, der lån med fast rente refinansieres til flytende rente pluss 55bp ved forfall. Potensielle nye lån er ikke tatt med i betraktningen. Grafen viser av hvis rentekurven umiddelbart øker med 100bp vil det føre, til at rentekostnadene kommende år øker med 5mNOK.

Kommentar

Alle formidlingslånene er lån hvor det betales periodevis avdrag til lånet er endelig nedbetalt. Dette kan vi observere i grafen ved at de årlige forfallene er tilnærmet like.

Oversikt gjeld og rentesikringer

Investeringslån	Utestående	Rente	Betaling	Avdrag	Forfall	WAL**
NKB 20090674	520 963 840	1,64	09/02/2016	0	09/08/2029	0,10
NKB 20090848	394 547 766	1,63	14/03/2016	0	12/03/2029	0,19
Sertifikatlån - NKB 20150057	268 800 000	1,23	05/02/2016	268 800 000	05/02/2016	0,10
Obligasjonslån	582 279 000	1,57	21/01/2016	0	22/10/2018	0,05
Obligasjonslån 2	563 320 000	1,45	21/01/2016	0	21/01/2020	0,05
Sertifikatlån DNB	354 470 000	1,47	13/05/2016	354 470 000	13/05/2016	0,37
Sertifikatlån Nordea	383 000 000	1,50	04/03/2016	383 000 000	04/03/2016	0,18
Sertifikatlån Nordea 2	350 000 000	1,46	11/11/2016	350 000 000	11/11/2016	0,87
Sum	3 417 380 606					

Formidlingslån	Utestående	Rente	Betaling	Avdrag	Forfall	WAL**
Husbanken 11516515	84 260 351	2,87	04/01/2016	0	01/04/2022	5,38
Husbanken 11509535	1 257 507	0,99	15/02/2016	0	14/05/2021	0,00
Husbanken 11511423	152 513 560	1,99	04/01/2016	0	01/04/2032	0,00
Husbanken 11513059	2 622 780	1,99	01/06/2016	0	01/06/2035	0,00
Husbanken 11520224	99 386 989	1,99	01/04/2016	0	01/04/2038	0,00
Husbanken 11524263	84 590 054	1,99	01/04/2016	0	01/10/2043	0,00
Husbanken 11528738	114 165 499	1,99	01/06/2016	0	01/12/2044	0,00
Husbanken 11532183	138 989 853	1,99	02/05/2016	0	01/11/2045	0,00
Sum	677 786 593					

Rentebytteavtaler	Utestående	Rente	Betaling	Avdrag	Forfall	WAL**
Danske 3.360 %	230 000 000	3,36	29/02/2016		31/08/2016	0,67
Danske 3.650 %	650 000 000	3,65	01/02/2016		03/02/2025	9,10
Danske 3.665 %	180 000 000	3,67	16/03/2016		16/03/2018	2,21
Danske 3.775 %	180 000 000	3,78	16/03/2016		18/03/2019	3,21
Danske 4.550 %	420 000 000	4,55	18/02/2016		18/05/2021	5,38
Danske 4.630 % *	420 000 000	0,00	18/05/2016		18/05/2021	5,38
Danske 3.430 %	30 000 000	3,43	16/03/2016		16/03/2016	0,21
DNB 4.485 %	200 000 000	4,49	16/03/2016		16/12/2019	3,96
DNB 4.540 %	100 000 000	4,54	01/03/2016		01/12/2016	0,92
DNB 4.865 %	75 000 000	4,87	15/02/2016		13/02/2017	1,12
DNB 5.3505 %	85 000 000	5,35	15/02/2016		14/11/2016	0,87
Nordea *	675 000 000	0,00	04/01/2016	0	04/01/2021	0,67
Nordea 4.510 %	135 000 000	4,51	27/07/2015	0	26/07/2021	6,24
Sum	3 380 000 000					

*Swapper med fremtidig start

**WAL: Gjennomsnittlig rentebindingstid

Stresstest

Stresstest ved porteføljens sammensetning per 31.12.2015

Aktiva	Balanse %	Balanse MNOK	Endrings parameter	Durasjon	Beregnet tap
Gjeld med p.t./flytende rente	42,8 %	1754	2%		-35,1
Gjeld med fast rente	57,2 %	2341			
Samlet bruttogjeld	100%	4095			-35,1
Lån med renteoverveltningsmuligheter		1695	2%		33,9
Bankinnskudd og pengemarked	77,2 %	533	2%		10,7
Obligasjonsfond	22,8 %	158	2%	4	-12,6
Kortsiktig likviditet til driftsformål	100%	691	2%		-1,9
Kort pengem.	0%	0,0	2%	0,50	0,0
Anleggsobligasjoner	0%	0,0	2%		0,0
N. omløpsobligasjoner	0%	0,0	2%	4,0	0,0
U. omløpsobligasjoner	0%	0,0	2%		0,0
Fast eiendom/hedgefond	100%	8,7	-10%		-0,9
Norske aksjer	0%	0,0	-30%		0,0
Utenl. aksjer	0%	0,0	-20%		0,0
Netto valutaposisjon	0%	0,0	-10%		0,0
Langsiktig finansielle aktiva	100%	8,7			-0,9
Samlet finansaktiva		700			
Mulig tap/gevinst vil utgjøre :					-4,0

Stresstest ved utnyttelse av maksimale risikorammer

Aktiva	Balanse %	Balanse MNOK	Endrings parameter	Durasjon	Beregnet tap
Gjeld med p.t./flytende rente	100,0 %	4095	2%		-81,9
Gjeld med fast rente	0,0 %	0			
Samlet bruttogjeld	100%	4095			-81,9
Lån med renteoverveltningsmuligheter		1695	2%		33,9
Bankinnskudd og pengemarked	75,0 %	518	2%		10,4
Obligasjonsfond	25,0 %	173	2%	4	-13,8
Kortsiktig likviditet til driftsformål	100%	691	2%		-3,5
Kort pengem.	5%	0,4	2%	0,50	0,0
Anleggsobligasjoner	0%	0,0	2%		0,0
N. omløpsobligasjoner	45%	3,9	2%	4,0	-0,3
U. omløpsobligasjoner	0%	0,0	2%		0,0
Fast eiendom/hedgefond	0%	0,0	-10%		0,0
Norske aksjer	25%	2,2	-30%		-0,7
Utenl. aksjer	25%	2,2	-20%		-0,4
Netto valutaposisjon	0%	0,0	-10%		0,0
Langsiktig finansielle aktiva	100%	8,7			-1,4
Samlet finansaktiva		700			
Mulig tap/gevinst vil utgjøre :					-52,9

Beskrankninger

Tillatte plasserings- og lånetyper	Kortsiktig likviditet			Langsiktig likviditet				Gjeld (investeringslån)		Kommentarer
	Bankinnskudd	Pengemarkeds- fond med lav risiko	Obligasjons- fond 0-4	Pengemarkeds- fond	Obligasjons- fond	Norske aksjefond	Globale aksjefond	Offentlige og private banker	Sertifikat og obligasjonslån	
Kreditrisiko				Renter		Aksjer				
Allokeringstrategi	Inntil 100 %	Inntil 100 %	Inntil 25 %	60 %		40 %				
Minimum/Strategi/ Maksimum				5%/10%/20%	45%/50%/80%	0%/20%/25%	0%/20%/25%			Jfr. 9.1 i reglementet
Kredittkvalitet		Min BBB-, BIS-vekt =<20%	Min 90 % i min BBB-	Min BBB-	Min 90 % i min BBB-					(investmentgrade)
Kredittdurasjon		< 1 år	Ingen restriksjoner	< 1,5	Ingen restriksjoner					Gjennomsnitt for fondet
Ansvarlige Lån		Ikke tillatt	Ingen restriksjoner	Maks 15 % min BBB+	Ingen restriksjoner					
Andel pr. utsteder	Maks 2 % av inst. Forvaltningskapital							Flere långivere benyttes ved like forhold		
Krav til utsteder/ forvalter	Forfalsningskap > 2 mrd BBB-	Velrennomert norskregistrert selskap med konsesjon fra finanstilsynet		Velrennomert norskregistrert selskap med konsesjon fra finanstilsynet		Velrennomert norskregistrert selskap med konsesjon fra finanstilsynet				
Enkelt plassering	Maks 100 mill pr. tidsinnskudd									
Renterisiko										
Rentebinding enkeltpapirer		<= 1 år	Ingen restriksjoner	<= 1 år	Ingen restriksjoner					
Andel fastrente										
Durasjon (rentefølsomhet)		< 0,5	< 4	< 1	> 4			0 - 2 år *)		*) Gjennomsnittlig gjenværende rentebindingstid for renteeksponert gjeld
Løpetid	Maks 12mnd for tidsinnskudd									
Likviditetsrisiko										
Størrelse på enkeltlån								Et enkelt lån < 30 % av porteføljen		
Eierandel i et enkelt fond		Maks 10 % av fondets forvaltningskapital	Maks 10 % av fondets forvaltningskapital	Maks 10 % av fondets forvaltningskapital	Maks 10 % av fondets forvaltningskapital	Maks 10 % av fondets forvaltningskapital	Maks 10 % av fondets forvaltningskapital			
Valutarisiko										
Valuta	Kun NOK	Kun NOK	Kun NOK	Internasjonale rentefond skal valutasikres					Kun NOK	

nordeamarketsriskadviso rynordeamarketsriskadvi sorynordeamarketsriskad visorynordeamarketsrisk advisorynordeamarketsri

Risk Advisory

Nordea Capital Markets Products

Jon Birger Tysnes

Nordea | Markets | Risk Advisory

Tlf: +47 22 48 78 03

E-post: jon.birger.tysnes@nordea.com

Rådgiver fra Markets

Frederik Årvik

Nordea | Markets | Derivatives Sales

Tlf: +47 22 48 79 19

E-post: frederik.arvik@nordea.com

Jon Birger Tysnes
Head of Risk Advisory

Tlf + 47 22487803

E-mail: jon.birger.tysnes@nordea.com

Aldo Maillot
Senior Analyst

Tlf + 47 22487938

E-mail: aldo.maillot@nordea.com

Lasse Gulling Sabel
Analyst

Tlf + 47 22487939

E-mail: lasse.gulling.sabel@nordea.com

Nordea Markets er navnet på Markets-avdelingene i Nordea Bank Norge ASA, Nordea Bank AB (publ), Nordea Bank Finland Abp og Nordea Bank Danmark A/S.

Dette dokumentet inneholder informasjon som bare kan anvendes av den mottakeren som informasjonen er ment for. Nordea Markets syn og den informasjonen som presenteres i dokumentet var aktuelle da dokumentet ble utarbeidet, og kan endres uten forutgående underrettelse. De synspunkter som tilkjennegis er utelukkende basert på informasjon som er gjort tilgjengelig for Nordea og i den hensikt å presentere de tjenester som Nordea tilbyr. Dokumentet inneholder ingen utførlig beskrivelse av produktene eller risikoen knyttet til disse. Denne informasjonen kan ikke erstatte mottakerens egen vurdering. Nordea Markets er ikke og søker heller ikke å opptre som rådgiver i juridiske problemstillinger eller i skatte- eller regnskapsspørsmål. Hensiktsmessig profesjonell rådgivning skal alltid innhentes før investerings- og kredittbeslutninger treffes. Dette dokumentet kan ikke under noen omstendighet kopieres, distribueres eller publiseres uten etter skriftlig samtykke fra Nordea Markets.